

A photograph of a forest floor with white flowers and a blue sky with bare trees. The image is used as a background for the report cover. The flowers are white with yellow centers, and the leaves are green. The sky is a deep blue, and the trees are bare, suggesting a late autumn or winter setting. The sun is visible in the upper center, creating a bright glow and lens flare.

Arviointi- kertomus 2022

Kaarina

SISÄLTÖ

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA	
1.1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT	
1.2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO	
1.3. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA	
1.4. TILINTARKASTUS	
1.5. SIDONNAISUUKSIEN SEURANTA	
1.6. VUODEN 2021 ARVIOINTIKERTOMUKSESTA SAADUT VASTAUKSET	
2. POIKKEUSOLOJEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINTAAN	
3. ARVIOT KONSERNIN TOIMINNASTA	
4. TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN...	
5. ERITYISET HUOMIOT	
6. MAHDOLLISET TOIMINNAN JA TALOUDEN UHAT	
7. ARVIOINTIKERTOMUKSEN LAADINNASSA ESIINNOUSSEET KYSYMYKSET...	
8. TILINPÄÄTÖKSEN VAHVISTAMINEN JA VASTUUVAPAAUS	

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS 2022

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

1.1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT

Kaarinan kaupungin hallintosääntö määrittelee tarkastuslautakunnan yksityiskohtaiset tehtävät luvun 9 (Ulkoinen valvonta) pykälissä 79-86. Niiden mukaan kaupungin toimivasta johdosta riippumattomasta hallinnon ja talouden ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Tarkastuslautakunnan riippumattomuuden takaamiseksi tehdään lautakunnan päätökset ilman viranhaltijaesittelyä puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Lautakunnalla on kuitenkin oikeus viranhaltijasihteriin, joka pääosin teknisesti avustaa puheenjohtajaa lautakunnan asioiden valmistelussa.

Tarkastuslautakunnan lakisääteiset tehtävät on kirjattu kuntalain §:än 121:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;*
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;*
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;*
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;*
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;*
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.*

Kuntalain määräyksiä täsmennetään Kaarinan kaupungin hallintosäännössä. Sen mukaan tarkastuslautakunnan on:

- seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajien tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi.
- Huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä
- tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle kerran vuodessa.
- Valittava tilintarkastusyhteisö enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa.

1.2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO

Vuonna 2022 tarkastuslautakuntaan kuuluivat:

1.1.2022 – 31.12.2022

- Puheenjohtaja Kimmo Hollmén, varajäsen Marko Heimonen.
- Varapuheenjohtaja Markku Agge, varajäsen Mårten Kvist (5.9.2022 asti), Kimmo Ketamo (5.9.2022 alkaen).
- Jäsen Jarmo Ahonen, varajäsen Esko Lehtisalo.
- Jäsen Jaana Friman, varajäsen Marja-Helena Salmio.
- Jäsen Anne Heikkinen, varajäsen Sari Ahola.
- Jäsen Mari Saario, varajäsen Beatriz Mahkonen.
- Jäsen Jari Tulonen, varajäsen Markku Ilus.
- Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimi Juuso Alatalo.

1.3. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2022 yhteensä 8 kertaa. COVID-19 pandemian esiintymisestä huolimatta kokoukset saatiin yhtä lukuun ottamatta pidettyä läsnäolokokouksina rokotuskattavuuden nousun myötä sekä pandemian laantuessa kevään 2022 jälkeen.

Vuoden 2021 arviointikertomuksen luovutustilaisuus järjestettiin Kuusistossa Villa Wolaxissa.

Tarkastuslautakunta on seurannut kaupungin talouden kehittymistä talousraporttien ja talousjohtaja Sinikka Sinervuo-Koskisen selostusten perusteella.

Vuosi 2022 oli nykyisen tarkastuslautakunnan ensimmäinen kokonainen toimintavuosi, jolle lautakunta oli laatinut oman arviointisuunnitelman. Vuoden 2022 aikana keskityttiin tarkastamaan kaupungin sote-toimintoja, jotka vuoden 2022 lopussa siirtyivät perustettavan hyvinvointialueen vastuulle.

Kaupungin palvelu- ja toiminta-alueiden vastuuhenkilöinä toimivat hallintopalveluiden osalta Jaana Friman, kaupunkikehityspalveluiden osalta Jari Tulonen, teknisten palvelujen osalta Mari Saario, sivistyspalvelujen osalta Jarmo Ahonen, sosiaali- ja terveystalouden palveluiden osalta Anne Heikkinen sekä konsernitoimijoiden (Kaarinan Kehitys ja Kaarinan Vuokratalot) osalta Markku Agge.

Vuoden viimeisessä kokouksessaan lautakunta hyväksyi arviointisuunnitelman vuodelle 2023.

Tarkastuslautakunnan pöytäkirjat on julkaistu muiden toimielinten tapaan kaupungin verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta on vuoden 2022 aikana toiminut pilottiryhmänä uuden sähköisen asiakirjahallintajärjestelmän käyttöönotossa. Järjestelmä ei ole edennyt käyttöön.

Lautakunta osallistui BDO Auditor Oy:n järjestämään tarkastuslautakuntien koulutukseen syksyllä 2022.

1.4. TILINTARKASTUS

Kaarinan kaupungin tilintarkastusyhteisönä vuosina 2019-2022 (optio vuosille 2023-2024) toimii BDO Auditor Oy ja vastuullisena tilintarkastajana JHTT, HT Sinikka Niitynperä. Lautakunnan esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti käyttää optiovuoden vuoden 2023 tilintarkastukseen.

Kertomusvuoden aikana tilintarkastusyhteisö on säännöllisesti raportoinut tarkastuslautakunnalle tilintarkastuksen tavoitteista ja toteutumisesta.

1.5. SIDONNAISUUKSIEN SEURANTA

Tarkastuslautakunnan lakisääteisiin tehtäviin kuuluu kuntalain määrittelemien henkilöiden sidonnaisuusrekisterin perustaminen, ylläpito, valvonta ja raportointi valtuustolle kerran vuodessa.

Kuntalain § 84 mukaan kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäsenten, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien, kunnanjohtajan, pormestarin ja apulaispormestarin sekä kunnanhallituksen ja lautakuntien esittelijöiden on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoidossa. Ilmoitus tulee tehdä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtävänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset. Yleisessä tietoverkossa ylläpidettävää rekisteriä valvoo kunnan tarkastuslautakunta. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Kaarinan kaupunki käyttää Suomen Sidonnaisuusratkaisut Oy:n sidonnaisuusrekisteri.fi – palvelua sidonnaisuusilmoitusten käsittelyyn ja rekisterin ylläpitoon.

Kuntaliiton ohjeen mukaan velvollisuus sidonnaisuusilmoituksen tekemiseen koskee sinällään myös vaalilautakuntien puheenjohtajistoa. Käytännössä on kuitenkin erittäin epätodennäköistä, että vaalilautakuntien puheenjohtajilla olisi lain tarkoittamia kyseisen luottamustehtävän hoitamisen kannalta merkityksellisiä sidonnaisuuksia. Vaalilautakunnan toimintaan ja tehtäviin ei lähtökohtaisesti liity sellaista päätöksentekovaltaa, mihin sidonnaissääntelyssä viitataan. Tarkastuslautakunta on edellä todetun pohjalta todennut, ettei se pidä tarpeellisenä edellyttää sidonnaisuusilmoitusten tekemistä vaalilautakuntien puheenjohtajistoilta.

Henkilömuutosten vuoksi rekisteri on jatkuvassa muutostilassa. Tarkastuslautakunta on tehtävänsä mukaisesti seurannut ja päivittänyt rekisteriä sekä tehnyt siitä valtuustolle vuotuisen ilmoituksen.

Lautakunta on vuoden 2022 aikana kahdesti kontaktoinut ilmoituksen vielä laiminlyöneet luottamushenkilöt. Koska ilmoituksen laiminlyönnistä ei ole mahdollisuus määrätä sanktioita, on ilmoituksen tekeminen vuoden 2022 lopussa yhä tekemättä osalta. Tältä osin Kaarinassa voisi harkita tiiviimpää yhteistyötä valtuustoryhmien kesken, jolloin valtuustoryhmät pitäisivät huolta, että omat luottamushenkilöt olisivat ilmoituksen tehneet.

1.6. VUODEN 2021 ARVIOINTIKERTOMUKSESTA SAADUT VASTAUKSET

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 10.10.2022 § 53 päättänyt merkitä tiedokseen palvelualueiden vastaukset tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2021. Tarkastuslautakunnan vuoden 2021 tarkastustoiminnan osalta ei ollut painopisteitä, sillä lautakunnan toimintakausi vaihtui kesken vuotta. Arviointikertomuksessa vuoden 2021 osalta nostettiin esille seuraavat asiat:

- riskien tunnistaminen ja hallinta
- monipuolisen maankäyttöpolitiikan varmistaminen
- sisäinen tarkastus ja valvonta
- kilpailutus- ja hankintaosaamisen kehittäminen, ja
- kaupungin asukasmäärän kasvun seurausten hallinta

Kaupunginhallitus on antanut valtuustolle vastaukset arviointikertomuksessa esiin nostettuihin asioihin. Osa asioista ovat sellaisia, että ne ovat jo saatettu ajan tasalle tai esim. projekti on saatu valmiiksi, osa asioista on puolestaan jatkuvia, joiden osalta kehittämistä tulee jatkaa edelleen.

On positiivista, että kaupunginhallituksen strategiseksi tavoitteeksi on vuodelle 2022 nostettu riskien kartoituksen ja arvioinnin sekä sisäisen valvonnan kehittäminen, sillä menneiden vuosien perusteella voidaan todeta, että kokonaisvaltainen varautuminen on ensiarvoisen tärkeää kaupungin toimintakyvyn ylläpitämiseksi, ja varautuminen lähtee

riskien kartoittamisen ja tunnistamisen kautta liikkeelle. Sisäistä valvontaa on myös tarpeen kehittää edelleen.

Jatkuvaa kehitystyötä tarvitaan myös maankäyttöpolitiikassa sekä hankinta- ja kilpailutusosaamisen kehittämisessä. Maapoliittinen ohjelma valmistui ja hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesäkuussa 2022. Kaupungin organisaatio vahvistui vuoden 2022 aikana hankintainsinöörillä, joten osaamisen kehittämisen lisäksi on saatu myös lisäresurssi hoitamaan asiaa. Jatkuvaa tarkastelua ja kehittämistä tarvitaan myös kaupungin asukasmäärän kasvun osalta, sillä kaupungin on pystyttävä järjestämään palvelut asukkailleen. Mikäli asukasmäärän kasvu on liian rajua, aiheuttaa se haasteita mm. palveluverkostossa ja -tuotannossa. Tähän ennakointiin ja seurantaan antaa hyvän työkalun vuoden 2022 aikana päivitetty ja kaupunginvaltuuston tammikuussa 2023 hyväksymä palvelustrategia.

2. POIKKEUSOLOJEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINTAAN 2022

Vuosi 2022 oli niin kaupungin, Varsinais-Suomen, Suomen kuin koko maailman osalta poikkeuksellinen ja haastava. Koronapandemian uusi variantti sulki palveluita heti alkuvuodesta 2022. Koronapandemia lisäsi myös oman henkilökunnan sairauspoissaoloja, mikä näkyi hengitystieinfektioiden perusteella kirjoitettujen sairauslomien lisääntymisenä, lisäystä edelliseen vuoteen oli 84 prosenttia. Sama trendi on nähtävissä muidenkin kuntien sairauspoissaolojen kehityksessä. Tämän jälkeen helmikuussa Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan muutti turvallisuusasetelmaa koko maailmassa. Sodan vaikutukset olivat välittömiä sekä sisä- että ulkopoliittisesti ja vaikutuksia oli mm. energian saatavuuteen sekä hintaan. Talouskasvu pysähtyi loppuvuodesta, korot lähtivät nousuun usean vuoden tauon jälkeen ja inflaatio kiihtyi 2000-luvun ennätyslukemiin.

Historian ensimmäiset aluevaalit järjestettiin tammikuussa 2022. Vaalien organisointi vaatii kaupunginhenkilöstöltä työpanosta. Vaikka suurin osa vaalien järjestelyistä tehtiinkin vuoden 2021 lopulla, edellyttivät vaalit lisätyötä myös vuonna 2022.

Kaupungin henkilöstö joutui jälleen yhden vuoden aikana venymään sekä joustamaan poikkeuksellisten olosuhteiden keskellä. Lisäksi noin puolella henkilöstöstä työ/virkasuhde päättyi vuoden 2022 lopussa Kaarinan kaupunkiin ja se jatkui liikkeenluovutuksella 1.1.2023 joko Varsinais-Suomen hyvinvointialueella (Varha) tai hyvinvointialueen päätöksen mukaisesti Varhan osaomistaman osakeyhtiön palveluksessa.

3. ARVIOT KONSERNIN TOIMINNASTA

Kaarinan kaupunkikonserniin kuuluu seitsemän tytäryhteisöä: Kaarinan Vuokralat, Asunto Oy Orakas, Kiinteistö Oy Satontori, Kaarinan Palvelutalot Oy, Kaarinan Kehitys Oy, Kaarinan Palvelukiinteistöt ja Kiinteistö Oy Katariinantie, viisi kuntayhtymää: Peimarin kouluskuntayhtymä, Varsinais-Suomen lastensuojelu ky, Varsinais-Suomen liitto, Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiri ja Varsinais-Suomen Erityishuoltopiiri sekä kaksi osakkuusyhteisöä: Littoistenjärven säännöstely-yhtiö ja Tilikunta Oy.

Kaarinan Palvelutalot Oy:llä ei ole tilivuoden aikana ollut varsinaista toimintaa ja Littoistenjärven säännöstely-yhtiön toiminta ollut niin vähäistä, että niitä ei ole huomioitu konsernitaseessa.

Konsernin osalta tilinpäätös muodostui 7,5 m€ ylijäämäiseksi, ja tulos heikkeni 1,5 m€ viime tilikaudesta. Tulos kasvattaa taseen edellisten tilikausien ylijäämän 36,15 miljoonaan euroon. Konsernin omavaraisuusaste laski 34,5 prosentista 33,7 prosenttiin. Suhteellinen velkaantuneisuus nousi 67,4 prosentista 67,9 prosenttiin. Konsernin vieras pääoma kasvoi 6 miljoonalla eurolla, ja lainamäärän henkeä kohti nousi 3965 eurosta 4097 euroon. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota velkaantumisen jatkumiseen, vaikka tilinpäätös oli jälleen ylijäämäinen.

4. TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Yleistä:

Kaupungin henkilöstön perustyön lisäksi suurin työmäärä kohdistui hyvinvointialuevalmistelun loppuunsaattamiseen, sillä vuoden 2022 lopussa liikkeenluovutuksella tehty siirto tarkoitti noin 50 % henkilöstön ja saman verran talousarvion tulojen ja menojen siirtymistä perustetulle hyvinvointialueelle (Varha).

Vuoden 2022 aikana Covid-19 pandemian eri variantit jylläsivät vielä alkuvuodesta ja pakottivat kaupungin varautumaan sekä muokkaamaan palvelutuotantoa normaalista. Lisäksi pandemia on aiheuttanut kuormitusta erityisesti terveyssektorille. Toimintojen priorisointia on jouduttu tekemään edelleen, ja tämä on näkynyt kuntalaisten arjessa.

Vuoden 2022 helmikuussa alkanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa aiheutti uudenlaisia uhkakuvia sekä varautumistarvetta kriiseihin. Erityisesti energiakriisi sekä kovaan nousuun lähtenyt inflaatio ovat vaikeuttaneet niin julkisten toimijoiden kuin myös kuntalaisten taloutta sekä aiheuttanut tarpeen varautua eri tavoin esim. sähkönjakelun hetkittäisiin katkoihin sekä omavaraisuuteen. Varautumista ja poikkeusolojen suunnittelua on tehty toki

jo aikaisemminkin kaupunkilaisten palveluiden turvaamiseksi, mutta kevään 2022 tapahtumien myötä tämä työ korostui entisestään.

Kaupungin asukasmäärä jatkoi kasvua ja tätä kautta palvelutarpeen kasvu oli normaalia isompaa. Erityisesti tämä näkyi sivistyspalveluiden puolella, jossa varhaiskasvatuksessa sekä perusopetuksessa olevien lasten määrä jatkoi kasvuaan. Ukrainan tilanteen takia myös Kaarina on saapunut sotaa paenneita. Noin 30 ukrainalaista lasta oli vuoden lopussa varhaiskasvatuksen tai perusopetukseen valmistavan opetuksen piirissä.

Vuoden 2022 aikana kaupungin strategia uusittiin ja samoin uusittiin myös järjestötoiminnan avustusperiaatteet.

Suurimmista rakennushankkeista Hovirintaan valmistui uusi koulurakennus ja Valkeavuoren liikuntahalli valmistui kuntalaisten käyttöön. Huomattavaa on kuitenkin se, että toteutuneiden investointien kokonaistaso jäi huomattavasti suunnitellusta. Tämä oli jo toinen vuosi peräkkäin, jolloin kaupunki jäi jälkeen asetetuista investointitavoitteista.

Sekä sivistyspalveluille että sosiaali- ja terveystyöpalveluille myönnettiin lisämäärärahaa noin 1,2milj€, joka johtui lisääntyneestä henkilöstötarpeesta sekä kasvaneista kustannuksista. Huomionarvoista oli myös se, että erikoissairaanhoidon kulut alittivat budjetoidun noin 1,7milj€. Maanmyyntituotot olivat selkeä poikkeama tuloslaskelmassa, kun myyntituotot jäivät noin 2,5 m€ tavoitteesta.

Tarkastuksen ja arvioinnin painopiste 2021: sosiaali- ja terveystyöpalvelut

Yleistä:

Kehittyvän lääketieteellisen tiedon ansioista yhä vaikeampia sairauksia pystytään diagnosoimaan ja hoitamamaan. Potilasmäärien lisääntymisen ja päivitystä edellyttävän terveydenhuollon palvelurakenteen vuoksi julkinen terveydenhuolto on ollut vaikeuksissa jo ennen koronapandemiaa, jota pandemia pahensi. Vuoden 2022 lopussa yli 160 000 suomalaista odotti pääsyä kiireettömään erikoissairaanhoidon. Hoitojonoissa oli noin 2000 ihmistä enemmän kuin vuoden 2021 vastaavana aikana, ja 13 prosenttia heistä oli odottanut hoitoon pääsyä yli puoli vuotta. Erikoissairaanhoidon sakkaa, koska perusterveydenhuolto ei toimi. Aikanaan hyvin toiminut ja kansainvälistäkin huomiota kerännyt suomalainen terveyskeskusmalli toimintatapoineen kaipaa päivitystä, jotta potilaat jatkossa hoidettaisiin oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Tätä problematiikkaa ratkaisemamaan vietiin läpi sote-uudistus.

Aluevaalien jälkeen keväällä 2022 Varsinais-Suomen hyvinvointialue aloitti vuosisadan suurimman uudistuksen suunnittelutyöt, jota varten hyvinvointialueen kunnat - Kaarina mukaan lukien – tuottivat hyvinvointialueelle tietoa omista käytänteistään ja

tunnusluvuistaan.

Lautakunta tarkasti vuoden 2022 aikana sote-palveluita eri hallintokokonaisuuksien kautta ja sai tilannekatsaukset kokouksissaan niin johtavilta viranhaltijoilta kuin myös henkilöstön edustajilta.

Kaarinan sotejohtaja Mikko Pakarinen johti valmistelutyötä Kaarinassa syyskuun alkuun asti, jonka jälkeen hän siirtyi kokonaan Varhan palvelukseen ja valmistelutyötä jatkettiin Kaarinassa Emilia Heikkilän sekä muiden johtavien sote-virkamiesten johdolla, hallintopalveluiden tukieissa valmistelua omalta osaltaan.

Lautakunta totesi vuoden tarkastustoiminnan aikana, että henkilöstö teki työtään motivoituneena, vaikkakin poikkeuksellisen kovana jatkunut kuormitus pandemian takia ei ollut merkittävästi vähentynyt, ja samanaikaisesti valmisteltiin siirtymistä Varhaan. Henkilöstöpula oli vuoden 2022 aikana merkittävä ja jo edellä mainitut varautumisen lisätarpeet aiheuttivat työkuormaa, mutta tästä huolimatta sotepalveluiden palvelutuotanto onnistuttiin pitämään pyörimässä lähes normaalisti.

Valmistelutyön yksi keskeinen osa on ollut sopimusten läpikäynti ja sopimushallinnan päivittäminen ajan tasalle. Tämä työ on osittain saatu valmiiksi ja osittain jäänyt kesken, ja kaupungin tuleekin kiinnittää lähiajat erityistä huomiota siihen, että sopimushallintaan saadaan toimiva järjestelmä ja sopimusten seuranta tapahtuu koko sen elinkaaren ajan.

Oleellista on huomata, että vaikka hallinnollisesti kaikki sotepalvelut ovat siirtyneet 1.1.2023 Varhan tuottamaksi, on käytännön työ jatkumassa Kaarinassa ja se jatkuu tiiviissä yhteistyössä kaupungin kanssa. Kuntayhteistyön merkitys tulee olemaan suuri esimerkiksi maankäytön ja sivistyspalveluiden kanssa tehtävän yhteistyön muodossa.

Tarkastuslautakunta sai katsauksen vuoden aikana sotepalveluiden eri osa-alueisiin seuraavasti:

Ikäihmisten palvelut:

Koronasta ja monista muista asioista johtuva erittäin suuri henkilöstön riittävyysaaste toi valtavasti ongelmia palveluiden tuottamiseen ja palveluiden järjestämistä jouduttiin priorisoimaan. Palvelukokonaisuuden johto yhdessä henkilöstön kanssa saivat järjestymään ikäihmisten palveluiden ydintoiminnot: kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen palvelut koko vuoden ajan. Haasteellisena vuotena tätä perustoimintojen katkeamatonta tuottamista voi pitää todella isona onnistumisena.

Henkilöstövajeen helpottamiseksi otettiin käyttöön sitouttamis- ja vinkkauspalkkiota, aloitettiin yhteistyö SarastiaRekryn kanssa ja lisättiin myös resursseja sekä parannettiin

johtamista. Henkilöstön osalta tilannetta hankaloitti kevään 2022 aikana käynnissä olleet työehtosopimusneuvottelut, joiden osana käytössä oli työntekijäpuolella mm. ylityökiellot. Sopimus saatiin aikaan kesän 2022 aikana, joten tämän jälkeen työrauha palasi eikä lisähaasteita henkilöstötilanteeseen tullut ylityö- tai vuorovaihtokieltojen muodossa.

Ikäihmisten palveluissa on tehty jo vuosia lukuisia asioita, jotka nyt ovat Varhan tavoitteena. Kaarinassa on otettu muutama vuosi sitten käyttöön RAI-arviointijärjestelmän sekä SBM-prosessikehitysalusta. Etähoiva on jo toimiva osa kotihoitoa, laitoshoidon on purettu ja kuntouttavat arviointijaksot ovat olleet käytössä jo pitkään. Kaarinassa oli jo lukuisia toimintatapoja, jotka meillä jo toimivat ja osassa Varha-kunnista niitä vasta otetaan käyttöön.

Kokouksessaan 26.4.2022 Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Ikäystävällinen Kaarina -ohjelman voimassaoloa jatketaan vuoden 2022 loppuun. Ohjelma oli laadittu vuosille 2019 - 2021, ja sen tavoitteeksi oli asetettu ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukeminen sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen järjestäminen ja kehittäminen.

Ohjelma on sisällöltään ansiokas. Kaikille tavoitteille oli kirjattu toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi, resurssit, vastuutahot ja mittarit. Ohjelmassa todetaan myös, että ikäystävällisen Kaarinan kehittäminen ei ole pelkästään sosiaali- ja terveyspalveluiden vastuulla.

Esittelijä on Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa 26.4.22 arvioinut tavoitteiden saavuttamista. Vuosi 2022 oli edelleen poikkeuksellinen covid-19-pandemian jatkuessa, mikä ymmärrettävästi vaikutti ohjelman konkreettista toteuttamista. Arvioinnissa viitataan myös hyvinvointialueuudistukseen ja sen vaikutukseen ikäihmisten arkeen.

Valtakunnallisten ennusteiden mukaan vanhusten määrä lisääntyy oleellisesti vähintäänkin vuoteen 2024 asti, muistisairaudet ovat jo nyt yksi kansantaudeistamme ja yksin elävien yksinäisten ikäihmisten määrä on selvässä kasvussa niin Kaarinassa kuten muissakin kunnissa. Tarkastuslautakunta kiinnittääkin arvioinnissaan huomiota siihen, että pelkkä päätös Ikäystävällinen Kaarina -ohjelman jatkamisesta vuoden 2022 loppuun ilman ko. vuodelle kohdennettuja painopistealueita ei ollut täysin riittävä toimenpide. Ansiokkaasta ohjelmasta olisi voinut pandemiasta ja hyvinvointialueelle siirtymisestä huolimatta valita sellaisia tavoitteita edistettäväksi, jotka eivät e.m. toimintaympäristön muutoksista olleet kovinkaan riippuvaisia (esim. tavoitteet Ikäihmisten liikkuminen on turvallista ja toimivaa ja Ikäihmisten osallistumismahdollisuuksien kehittäminen omassa elinympäristössään), sillä kaikki mittarit osoittavat, että ikäihmisten arkea helpottavilla toimenpiteillä on kiire.

Terveyspalvelut:

Terveyspalveluiden osalta vuoden 2022 aikana suoritettiin iso joukko hankintojen kilpailuttamista sekä sopimusten tekoa Varhaa varten. Tämän ansiosta palveluiden taso sekä palveluiden sisältö säilyi muuttumattomana vuoden 2023 alkaessa.

Terveyspalveluiden kuormitus on luonnollisesti ollut suurta jo kolmatta vuotta johtuen pandemiasta sekä vallitsevasta työvoimapulasta sekä edellä mainitusta työehtosopimusneuvotteluiden venymisestä. Kaupungin lisääntynyt väestö ja varsinkin ikäihmisten osuuden nouseminen ovat kuormittaneet terveyspalveluita ja resursseja ei olla onnistuttu nostamaan vaatimusten mukaiselle tasolle.

Kaarinassa terveyspalvelut tekivät laajaa yhteistyötä Paimio-Sauvo terveyskeskuskuntayhtymän kanssa, jotta esimerkiksi tietyt tukitoiminnot saatiin siirrettyä Varhalle jo hyvissä ajoin ennen vuodenvaihdetta. Tällä haluttiin turvata palveluiden katkeamattomuus vuoden vaihtuessa.

Perhe- ja sosiaalipalvelut:

Perhe- ja sosiaalipalvelut valmistautuivat omalta osaltaan Varhaan siirtymiseen. Konkreettisesti muutoksia tapahtui jo syyskuussa, jolloin perhe- ja sosiaalipalvelujohtaja Emilia Heikkilä siirtyi sote-johtajan sijaiseksi ja loppuvuotena jo suurelta osin Varhan palvelukseen.

Vähentyneestä henkilöstöresurssista huolimatta perustoiminnot jatkuivat palvelualueella häiriöttömästi ja vähintään kaikki välttämättömät tehtävät saatiin hoidettua ja palvelut tuotettua. Perhe- ja sosiaalipalveluissa pystyttiin hoitamaan valmistelutyöt siten, että suuria muutoksia ei pitäisi vuoden vaihtuessa tulla palvelutuotannon osalta. Varhan osalta on syksyllä 2022 aloitettu asiakasmaksujen ja palvelukriteereiden yhdenmukaistaminen ja Kaarinan mallit ovat toimineet hyvänä pohjana Varhan valmistelussa.

Perhe- ja sosiaalipalveluiden osalta tiivis yhteistyö tulee jatkumaan Kaarinassa sivistyspalveluiden kanssa, kun esim. koulukuraattoripalvelut tuotetaan edelleen kouluissa.

Lisäksi tarkastuslautakunta on saanut vuoden 2022 aikana raportit koko kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnista sekä myös katsauksen kaupungin tavoitteisiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi vuoden 2022 aikana. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet vuonna 2022 olivat:

- liikunnan edistäminen
- hyvien elintapojen edistäminen
- mielenterveyden edistäminen ja päihteiden käytön vähentäminen

Näitä tavoitteita on edistetty muun muassa lisäämällä yhteistyötä palvelualueiden kesken.

Jos ja kun näissä tavoitteissa onnistutaan, se näkyy luonnollisesti sote-palveluiden osalta korjaavien palveluiden tarpeen vähenemisenä sekä kustannusten kasvun pienenemisenä.

5. ERITYISET HUOMIOT

Vuoden 2022 aikana Kaarina pääsi valtakunnan tason uutisiin asti, kun Piispanlähteen koululla uutisoitiin laajasta koulukiusaamisen ongelmasta. Kyseisessä koulussa uutisoitiin useammasta väkivaltatapauksesta ja pelosta mennä kouluun. Samanaikaisesti myös Kotimäen koululla tapahtui väkivaltatilanne, jossa kaksi oppilasta joutuivat tuntemattomien miesten pahoinpitelemäksi.

Koulukiusaamista käsiteltiin useita kertoja niin sivistyspalveluissa kuin myös muualla kaupungin organisaatiossa, ja sekä vanhemmille että oppilaille järjestettiin asiasta tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia.

Venäjänsä aloittama hyökkäyssota Ukrainassa näkyi monella tapaa myös Suomessa ja Kaarinassa. Ukrainalaisia on saapunut myös Kaarinaan turvaan ja heidän majoittamisessa sekä kotouttamisessa on ollut paljon työtä. Kuten jo aiemmin mainittu, noin 30 lasta ja nuorta ovat sivistyspalveluiden palveluiden piirissä ja lisäksi kaupungin palveluksessa aloitti maahanmuuttokoordinaattori. Kaupungin toimia ohjaa laki kotoutumisen edistämisestä, joten vaikka sotepalvelut siirtyivätkin Varhaan, kaupungin vastuulla on huolehtia kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden asumisen ja arjen järjestämisestä, kuten asunnon hankkimisesta yms. Kaarinassa arvioidaan olevan noin 100 tilapäistä suojelua saavaa ukrainalaista sekä noin 1900 muuta ulkomaalaistaustaista henkilöä, ja tämän määrän arvioidaan kasvavan noin 150 henkeä vuodessa.

Ukrainan sodan myötä nousi esille myös varautuminen erilaisiin uhkiin. Suurimpana uhkana nähtiin energiakriisin myötä noussut sähköpula sekä kiristyneen tilanteen myötä noussut kyberturvallisuushäiriö. Kaupungissa laadittiin varautumisen osana suunnitelmat esim. hetkellisiin sähköjakelun keskeytyksiin sekä jaettiin tietoa asukkaille varautumiseen liittyen.

Nykytekniikan mahdollistama etätyöskentely on tullut jäädäkseen myös kaupungin henkilöstölle siltä osin, kun omaa työtään on mahdollista etänä suorittaa. Kaupunki on päivittänyt etätyön ohjeistuksia vuoden 2022 aikana ja tähän liittyen on henkilöstölle suoritettu henkilöstökysely, jossa selvitetty ensisijaisesti etätyön hyvinvointia. Henkilöhallinnon on tarkoitus laatia vuoden 2023 alkupuolella toimintamalli etätyön parhaista käytännöistä. Osittain etätyö liittyy myös kaupungin ilmasto-ohjelman tavoitteisiin, sillä etätyön myötä ylimääräinen työmatkaliikenne jää pois.

Sisäisen valvonnan riskit ja uhat:

Kaupunginhallituksen strategiseksi tavoitteeksi oli vuodelle nostettu riskien kartoituksen ja arvioinnin sekä sisäisen valvonnan kehittäminen. Vuoden 2022 aikana tulivat esiin mm. seuraavat poikkeamat:

Sivutoimiasiat (tuomio julistettiin vuonna 2022)

Vuonna 2021 kaupunki keskeytti Valkeavuoren kampushankkeen kilpailutuksen. Kaarinan kaupungin asiantuntijarehtorina vuoden 2020 loppuun asti toiminut henkilö työskenteli samanaikaisesti rakennusyhtiön yhteistyökumppanin palveluksessa. Hänen tehtäviinsä kuului tukea käyttäjien edustajia kaupungin koulurakentamishankkeissa ja toimia linkkinä ja asiantuntijana kaupungin teknisen puolen ja käyttäjien eli kaupungin sivistyspalveluiden välillä. Viranhaltija oli valmistelemassa muun muassa Valkeavuoren kampuksen hankesuunnitelmaa, koulurakentamisen ohjeita ja laatimassa kilpailutusasiakirjoja ja urakoitsijavalinnan laatupisteytyskriteerejä, ja samanaikaisesti hän työskenteli rakennusyhtiön yhteistyökumppanin johtavana pedagogisena asiantuntijana. Tutkinnan mukaan sivutoimesta oli laskutettu noin 40 000 € ja kaupunki katsoi toteen näytetyksi, että sivutoita on tehty merkittävästi nimenomaan virka-ajalla. Kaupungin ja viranhaltijan näkemys erosi myös sivutoimiluvasta, jota virkamies kertoo hakeneensa silloiselta esimieheltään vuonna 2018. Esimies on vahvistanut, että lupaa on haettu, mutta itse lupaa ei ole löydetty. Sivutoimilupakaan ei salli esteellisyyden muodostumista virkatoimessa eikä sivutoita saa tehdä virka-ajalla.

Lahjuksen ottaminen (tuomio annettiin 2022)

Lahjusrikoksiin liittyvä esitutkinta on aloitettu vuonna 2020 verotarkastuksesta ja konkurssipesän selvityksestä saatujen havaintojen perusteella. Esitutkinta on kohdentunut vuosille 2010 – 2019. Kaarinan virkamiehen tehtäviinsä kuului päättää muun muassa katujen kunnossapitoon liittyvistä hankinnoista. Virkamies oli tilannut kaupungille vantaalaisyhtiön tuotteita yhteensä kahdeksantoista kertaa noin 35 000 eurolla. Vastineeksi hän oli saanut lahjakortteja yhteensä 7 700 euron arvosta. Virkamies ei kertomansa mukaan ollut ajatellut hankintoja tarkemmin, koska ne tehtiin kiireessä. Lahjat olivat tulleet hänelle yllätyksenä. Hän oli ajatellut, että yhtiössä oltiin vain hyvätapaisia.

Edellä nostettujen havaintojen osalta voidaan todeta, että sisäiselle valvonnalle on tarvetta. Valvonnan tulisi olla sen verran tehokasta ja pelote kiinnijäämisestä sen verran iso, ettei lahjus-, sivutoimi-, tai esteellisyystupauksia ole edes mielekästä harkita oman työn tai viranhoidon lisäksi. Edellä mainittu lahjustapaus ei tullut esille kaupungin oman valvonnan perusteella, vaan asia tuli kaupungille tietoon konkurssipesän tutkimusten kautta.

Lisäksi kaupungin konserniyhtiöiden valvonnassa on vielä kehitettävää ja prosesseissa selkeytettävää, jotta vastuutahot ovat selkeät.

Henkilöstöraportista huomioita:

Työhyvinvointikyselyn mukaan henkilöstön hyvinvointi oli lisääntynyt, vaikkakin vuoden 2022 aikana sairauspoissaolojen määrä oli noussut huomattavasti eli lähes 62 % (2021: 27 710 päivää ja 2022: 37 223 päivää). Lisäksi huomattavaa kasvua tapahtui myös tapaturmapoissaolopäivien määrässä, sillä tässä kasvua oli lähes 150 %. Suurimmalta osin tapaturmien kasvua voidaan selittää etätöön vähentymisen myötä tapahtuneella työmatkojen lisääntymisellä ja niissä tapahtuneissa liukastumis- ja kaatumistapauksilla.

Henkilöstön lähtövaihtuvuus on myös noussut aikaisemmasta vuodesta ollen nyt 10 %. Kaupungin henkilöstön eläköityminen on kohtuullisen suurta ja tulee aiheuttamaan haasteita löytää osaavaa henkilöstöä lähtevien tilalle.

Henkilöstöpalveluissa toteutettiin vuosien 2020-2023 aikana ”Mieli työssä – työ mielessä”-hanke, jonka tavoitteena oli ennaltaehkäistä sekä lyhentää poissaoloja, jotka johtuvat mielenterveydellisistä ja psykososiaalisista syistä. Hankkeessa työskenteli osa-aikainen työntekijä, joka teki yhteistyötä työterveyshuollon kanssa ja hankkeen myötä tuotettiin materiaalia helpottamaan työuupumuksen ja masennuksen tunnusmerkkien havaitsemista. Hanke koettiin onnistuneeksi. Vuonna 2022 mielenterveyden häiriöistä johtuvien sairauspoissaolojen suhteellinen osuus kaikista poissaoloista vähentyi. Vähentyivätkö poissaolot pelkästään hankkeen avulla, on vaikea sanoa, mutta vaikutuksensa sillä varmastikin on ollut.

Vuonna 2022 työkyvyttömyyseläkemaksut olivat Kaarinassa pienemmät kuin kunnissa keskimäärin. Kaarinassa tuo luku oli 0.89 % palkkasummasta, kun se kunnissa on keskimäärin 1.22 %. Kyseinen aleneva trendi on ollut nähtävissä jo aiempinakin vuosina.

6. MAHDOLLISET TOIMINNAN JA TALOUDEN UHAT

Kaupungin toteuttamat investoinnit jäivät jälleen merkittävästi suunnitellusta. Tämä aiheuttanee suurta korjausvelkaa sekä toimintojen hankaloitumista, jos suunnitellut investoinnit jäävät toteutumatta tai siirtyvät vuosilla eteenpäin. Esimerkiksi koulukampushankkeen lykkääntyminen aiheuttaa lukuisia toiminnallisia haasteita sekä lisäksi taloudellisia lisäkustannuksia esim. parakkivuokrien, koulukuljetuskustannusten tai kohonneiden rakennuskustannusten takia. Kaarinan kaupungin väestömäärä on lisääntynyt viime vuosina ja tämä aiheuttaa palvelutarpeen kasvua. Mikäli investoinnit myöhästyvät suunnitellusta aikataulusta voi edessä olla tilanne, jossa palveluita (esim. päiväkotia) ei ole saatavilla asunalueella, johon muuttaa iso määrä uusia asukkaita.

Kaupungin kaavoitustyö on hidastunut ja kaavoja ei ole saatu valmiiksi riittävästi. Tämä näkyy jo nyt ja näkyy myös tulevaisuudessa, mikäli kaavoitustyötä saada tehokkaammaksi

ja kaavoja valmiiksi. Mikäli kaavoitus ei toimi, ei kaupungilla ole mitään mahdollisuuksia saavuttaa asetettua maanmyyntitavoitetta. Maanmyyntitulot ovat merkittävä osa kaupungin varainhankintaa, joten on kriittisen tärkeää, että kaupungilla on myytävää, kaavoitettua maata, uusille asukkaille ja yrittäjille, sekä lisäksi kaupungin tulee olla aktiivinen hankkimaan raakamaata itselleen kehittämistä varten.

Kaupungin ilmasto-ohjelma on tavoitteellinen ja kunnianhimoisin. Osa asetetuista tavoitteista ei kuitenkaan ole edennyt henkilöstöpulaan tai -vaihtuvuuteen vedoten. Tämä muodostaa riskiä, mikäli hankkeet venyvät suunnitellusta. Lisäksi kaupungin tulee keksiä uusia tapoja motivoida sekä sitouttaa kuntalaiset mukaan ilmasto-ohjelman toteuttamiseen.

Kun Ukrainassa käyty sota on pitkittynyt entisestään, tulee myös Kaarinaan lisää väliaikaista suojelua tarvitsevia sekä maahan muuttavia asukkaita. Esimerkiksi perusopetukseen valmistavan opetuksen tilat eivät tule Hovirinnassa riittämään, joten kaupungin tulee ratkaista lisääntyvä tila- ja palvelutarve.

Kaupungin henkilöstön eläköityminen lisääntyy ja samalla kasvaa uuden henkilöstön rekrytointitarve. Osaavaa henkilökuntaa on ilmeisen hankala löytää jo tällä hetkellä, joten tilanne tulee olemaan haasteellinen myös tulevaisuudessa. Vaihtuvuus kaupungin henkilöstössä on ollut kohtuullisen suurta, joten työnantajan tulee kehittää pitovoimaa lisääviä kannustimia sekä entistä laadukkaampaa johtamista.

Taloudellisen tilanteen epävakaus jatkuu yhä edelleen eikä tilanne näytä helpottuvan lähitulevaisuudessa. Kaupungin tarvitsee huomioida sekä omassa että kuntalaisten tilanteessa korkea inflaatio ja korkojen kova nousu totutusta matalasta tasosta. Lisäksi kaupungin lähivuosien taloussuunnitteluun tuo oman haasteensa valtionosuuspolitiikan perusteet, joita ei ole vielä olemassa lopullisessa muodossa. Kaupunki joutuu valmistelevaan vuoden 2024 talousarviota (sekä tulevien vuosien taloussuunnitelmaa) epävarmojen sekä epävirallisten suuntaviivojen pohjalta.

7. ARVIOINTIKERTOMUKSEN LAADINNASSA ESIINNOUSSEET KYSYMYKSET

1. KONSERNIVALVONTA (strateginen ja operatiivinen johtaminen).

Lautakunta kiinnittää huomiota konsernivalvontaan ja kirjaa tästä arviointikertomukseen kysymyksen tilintarkastajan suosituksen mukaisesti. Vaikka konsernivalvontaa ei olisi mittavien riskien osalta tarpeen ulottaa kaikkiin konserniyhtiöihin, tulee valvonnan kattaa kuitenkin edes lakisääteisten velvoitteiden toteutuminen. Lautakunnan saamien tietojen

perusteella Koy Satontorin hallitus on ollut vuosikymmenen samalla kokoonpanolla, poislukien viranomaisen tekemä muutos, jolloin menehtynyt henkilö poistettiin hallituksesta. Kaupunginhallitus on antanut konserniohjeen viimeksi 2021 ((KNA/859/00.00.01.01/2021), mutta ohjetta ei ole noudatettu eikä yhtiökokousta ole kutsuttu koolle vuosiin. Lisäksi lakisääteiset tilinpäätösmerkinnät puuttuvat vuoden 2016 jälkeen.

Vuoden 2020 arviointikertomukseen annetuissa vastauksissa todetaan:

"Kaarinan kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet, hyväksytty kaupunginvaltuustossa 8. 12. 2014 § 123, voimaantulo 8. 12. 2014:

Johtavien viranhaltijoiden (kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, vastuualueiden esimiehet) tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan. He raportoivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta sekä keskeisistä johtopäätöksistä valvonnasta vastaavalle toimielimelle. Sisäistä valvontaa pitäisi tuoda näkyvämmäksi ja osaksi keskitetyksi toiminnaksi yli palvelualueiden. Ohjeet ja toimeenpano olisi syytä tarkistaa ja päivittää seitsemän vuoden jälkeen."

Tämä ohjeiden päivitys sekä toimeenpano on syytä edelleen tarkastaa yhdeksän vuoden jälkeen, jos työhön ei vielä ole ryhdytty.

Miten kaupunki valvoo, että annetut konserniohjeet tulevat pantua täytäntöön? Miten kaupunki valvoo konserniyhtiöiden lakisääteisten velvoitteiden täyttymistä?

Miten kaupungin sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan prosessit sekä vastuuhenkilöt on kuvattu ja kirjattu tällä hetkellä?

2. SOPIMUSHALLINTA (strateginen johtaminen).

Kaupungilla on ollut käynnissä sopimushallintaan liittyvä kehitystyö jo pidemmän aikaan. Nyt kun iso joukko sopimuksista on siirtynyt Varhan puolelle, on tärkeää seurata, miten kaupungin voimassa olevat sopimukset kehittyvät siltä osin, kun niistä on poistunut sote-puoli.

Kaupungin kannalta olisi tärkeää pystyä hallinnoimaan sopimusta koko sen elinkaaren ajan. Nykyään ei ole enää riittävää, että sopimuksen laatimisen jälkeen siihen palataan sopimuksen umpeutuessa. Nykyiset järjestelmät eivät ilmeisesti ole yhteensopivia ja toimivia siihen, että sopimuksen elinkaareen ja esimerkiksi poikkeavaan laskutukseen saadaan automatisoituja tehtäviä sekä hälytyksiä. Hankintasopimusten seurannan osalta on tärkeää seurata ostojen kehittymistä suhteessa arvioituun hankintamenoon. Ostolaskudata tulisi pystyä kohdistamaan siihen hankintaan, johon se perustuu.

Kaikkien sopimustyyppien osalta olisi tärkeää luoda ja jalkauttaa sopimushallinnan osalta ne prosessit, joita sopimusten elinkaaren aikana toteutetaan. Tällaisia prosesseja ovat mm.

osto- ja laskutusprosessit, reklamaatioprosessit, seuranta- ja neuvotteluprosessit ja päättymis- ja irtisanomisprosessit. Jokaisen yksittäisen sopimuksen elinkaari ja sen aikana toteutettavat tehtävät tulisi aikatauluttaa ja vastuu sopimuksen valvonnasta ja tehtävien toteutuksesta tulisi kohdistaa henkilölle, jolla on siihen niin ajalliset kuin osaamiseen liittyvät resurssit.

Missä vaiheessa kaupungin sopimushallinnan uudistaminen menee? Onko kaupungilla ajantasainen tieto nykyisistä sopimuksista sekä mahdollisista kustannusvaikutuksista, joita sopimukseen saattoi tulla sopimusmuutosten myötä (kunta vs. Varha)?

3. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN (strateginen ja operatiivinen johtaminen).

Miten kaupunki varmistaa, että talousarviovuodelle suunnitellut investoinnit saadaan vietyä läpi suunnitelmien mukaisesti ja investointivelkaa ei siirry tuleville vuosille? Kuinka suuret heijastevaikutukset eli ylimääräiset kulut investointien myöhästymisen / siirtymisen tulevaisuuteen aiheuttaa?

4. MAANKÄYTTÖ JA KAAVOITUS (strateginen ja operatiivinen johtaminen)

Kaupungin kaavoitussuma on ollut useamman vuoden mittainen. Isompia ja pienempiä kaavoituskokonaisuuksia on jouduttu odottamaan vuosikausia. Sekä yksityisten että kaupungin maaomistus on kärsinyt tilanteesta, kun kaavoja ei ole valmistunut eikä täten ole riittävän monipuolista myytävää. Millä toimenpiteillä kaupunki varmistaa, että kaavoitus on sujuvaa ja oikea-aikaista ja sitä kautta kaupungilla on myynnissä monipuolisesti tontteja niin yritys- kuin asuinkäyttöön? Miten maanmyyntitulot tulisi arvioida, jotta kaupunki ei tietoisesti yli/alibudjeto maanmyyntituloja talousarviossa?

5. SOTE-KIINTEISTÖT: (strateginen johtaminen)

Kaupunki omistaa tällä hetkellä kaikki kaupungin sote-asetat ja muut sote-palveluita tuottavat kiinteistöt, joissa kaupunkikin tuotti palvelut ja joissa Varha nykyään operoi. Miten kaupunki on varmistamassa, että kiinteistöistä pidetään riittävän hyvää huolta? Missä vaiheessa kaupunki aloittaa neuvottelut Varhan edustajien kanssa, jotta kaupunki tietää ajoissa mitkä kiinteistöt Varhaa kiinnostaa ostaa ja minkä osalta kiinteistöistä valmistaudutaan luopumaan. Onko alustava aikataulu (kolme vuotta) edelleen realistinen?

6. YHTEISTYÖ JA RAJAPINNAT (strateginen johtaminen)

Kuntaan jäi lukuisia palveluita ja kohteita, joissa käytännössä työtä tullaan tekemään tiiviissä yhteistyössä Varhan edustajien kanssa. Kaupunki perusti vuoden 2022 aikana kaupunginhallituksen alaisen hyvinvointijaoston mm. toimimaan tässä rajapinnassa sekä vastaamaan kunnalle jääneiden palveluiden tuottamisesta.

Mitä kaikkea on määritelty hyvinvointijaoston tehtäväkuvaksi ja miten kaupunki turvaa sen, että kaupunkilaisten käytettävissä on riittävät ja laadukkaat sote-palvelut myös jatkossa?

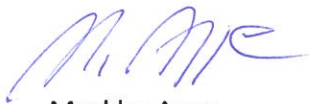
8. TILINPÄÄTÖKSEN VAHVISTAMINEN JA VASTUUVAPAAUS

Tarkastuslautakunta on 27.4.2023 tutustunut 17.4.2023 päivättyyn tilintarkastuskertomukseen ja antaa sen kaupunginvaltuustolle.

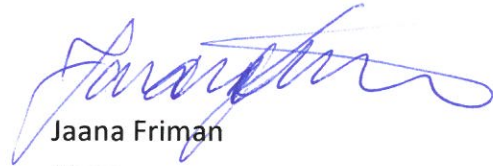
Lautakunta esittää, että kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja johtaville viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Kimmo Hollmén
Puheenjohtaja

Markku Agge
Varapuheenjohtaja

Jaana Friman
Jäsen

Jarmo Ahonen
Jäsen

Anne Heikkinen
Jäsen

Mari Saario
Jäsen

Jari Tulonen
Jäsen